

MAGISTRÁT MĚSTA OLMOUC

ODBOR PAMÁTKOVÉ PÉČE

Hynaisova 34/10, 779 00 Olomouc

Č. j. SMOL/347604/2025/OPP/Ka
Spisová značka: S-SMOL/305648/2025/OPP
Uvádějte vždy v korespondenci

Spisový znak – 411.1, skartační znak/skart. lhůta – A/10
V Olomouci 18.07.2025

Oprávněná úřední osoba pro vyřízení: Mgr. Vlasta Kauerová, dveře č. 1.15
Telefon: 588488130
E-mail: vlasta.kauerova@olomouc.eu
Oprávněná úřední osoba pro podepisování: Mgr. Vlasta Kauerová

Rozhodnutí

Dne 18.6.2025 obdržel Magistrát města Olomouce, odbor památkové péče žádost o vydání rozhodnutí, podle ustanovení § 14 odst. 1 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o státní památkové péči“), ve věci restaurování fontány s vodotryskem ve Smetanových sadech, pozemek parc. č. 105/2 v k. ú. Olomouc-město, obec Olomouc.

Vlastníkem předmětného objektu je Statutární město Olomouc, IČO: 00299308, Horní náměstí 583, Olomouc, 779 00 Olomouc 9. Žádost o vydání rozhodnutí podalo Výstaviště Flora Olomouc, a.s., IČO: 25848526, Wolkerova 37/17, Olomouc, 779 00 Olomouc 9. (dále jen „žadatel“).

Magistrát města Olomouce, odbor památkové péče vydává, podle ustanovení § 14 odst. 3 zákona o státní památkové péči, jako příslušný orgán státní správy na úseku státní památkové péče, podle ustanovení § 67 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), následující

rozhodnutí:

Restaurování fontány s vodotryskem, pozemek parc. č. 105/2 v k. ú. Olomouc-město, obec Olomouc, která se nachází ve Smetanových sadech, které jsou nemovitou kulturní památkou zapsanou pod rej. č. 10570/9-2 ÚSKP ČR, a na území ochranného pásma městské památkové rezervace města Olomouce, vyhlášené dne 27.07.1987 rozhodnutím odboru kultury ONV Olomouc pod č.j. Kult.1097/87/Tsř., **podle předloženého restaurátorského návrhu, záměru:** „Restaurátorský záměr, Kamenná obruba fontány ve Smetanových sadech v Olomouci, 15. 12. 2024, zpracoval René Seifried,

je z hlediska zájmů státní památkové péče přípustné za podmínky:

1. Po skončení restaurování bude vypracována závěrečná restaurátorská zpráva, která bude mít náležitosti určené odst. 4 § 10 vyhlášky Ministerstva kultury ČSR č. 66/1988 Sb. Závěrečná restaurátorská zpráva bude mít nejméně 2 kusy vyhotovení, z nichž jeden výtisk předá vlastník památky Národnímu památkovému ústavu, územní odborné pracoviště v Olomouci, a to nejpozději 60 dnů po dokončení prací.

Odůvodnění

Objekt fontány s vodotryskem ve Smetanových sadech, na území ochranného pásma městské památkové rezervace města Olomouce, vyhlášené dne 27.07.1987 rozhodnutím odboru kultury ONV Olomouc pod č.j. Kult.1097/87/Tsř.

Reprezentativní městský park v přírodně krajinářském slohu umístěný na ploše bývalého předpolí barokního opevnění města. Hlavní osu tvoří tzv. Rudolfova alej založená ve 20. letech 19. století. Architektonický vodní prvek - polygonální bazén s vodním stříkem vytvořený na hlavní aleji Smetanových sadů v Olomouci před Lázeňským pavilonem postaveným v roce 1879 jako

neorenesanční budova restaurace původně zvané Wilhelmshalle. Fontána je nedílnou historickou součástí promenády areálu a příkladem architektury technického charakteru.

V ose promenády, na travnaté ploše zbudovaný bazén s otevřenou vodní armaturou a tryskami. Bazén o půdorysném rozměru 12 m x 7 m, hluboký cca 65 cm vystavěný z pálených cihel, povrchově pojednán vápenocementovou, lokálně betonovou stěrkou o vrstvě do 1 cm. Na horní hraně přechází plynule do betonové plochy o šířce 65 cm horizontálně vyrovnávající spádování terénu. Betonová plocha (lem) kopíruje půdorysně tvar nádrže, který je tvořen čtyřmi pravoúhlými, předsazenými nárožími a čtyřmi radiálně zalomenými stranami mezi nimi. Na betonovém lemu osazena kamenná profilovaná obruba o podobném půdorysném tvaru. Obruba je složená z celkem 22 ks segmentů se čtyřčlankovou profilací, z toho 8 ks přímých s obrátovou hlavou tvoří nároží a 14 ks radiálních vytvářejí postranní úseky. Rozměry (délka) jednotlivých segmentů jsou odlišné - 4 ks o délce 3 metry, ostatní délky kulminují mezi 60 - 110 - 140 cm. Šířka segmentu obruby je cca 40 cm, výška 30 cm. Materiálem je jemnozrnný maletinský pískovec mechanicky opracovaný.

K předmětné žádosti shromáždil Magistrát města Olomouce, odbor památkové péče (dále jen „správní orgán“) následující podklady:

- Restaurátorský záměr, Kamenná obruba fontány ve Smetanových sadech v Olomouci, 15. 12. 2024, zpracoval René Seifried;
- písemné vyjádření odborné organizace státní památkové péče Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště v Olomouci č.j. NPÚ-391/54034/2025 ze dne 7.7.2025, které vypracovala odborná pracovnice Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště v Olomouci Mgr. Aneta Škobrtal Zlámalová.

Popis navržených prací:

Obsahem předložené žádosti je záměr na restaurování kašny před lázeňským pavilonem ve Smetanových sadech. Zpracovatel záměru uvádí, že před povrchovou očištěm budou korodovaná a sprašná místa konsolidována vhodným organokřemičitým prostředkem (Porosil Z/ Imesta Ifest). Následovat bude plošná povrchová očista všech částí pískovcové architektury regulovaným proudem vody na soudržných místech s přidavkem biocidního roztoku. V rámci očisty bude mokrou cestou čištěn i betonový základ (olemování). Restaurátor provede citlivé mechanické sejmutí novodobých, silných vápenocementových opravných vrstev a zbytků pačoků mechanickou cestou za použití kamenického nářadí, k dočištění pak vhodné odstraňovače cementových výluhů řady Remmers alt. Aqua Bárta. Nanesením prostředku na inkriminovanou partii dojde k naměkčení cementové hmoty a šetrnějšímu odstranění mechanickou cestou měkkými špachtlemi alt. regulovaným tlakem vody. Dožilé vysprávký a betonové plomby budou šetrně mechanicky odstraněny. Spáry mechanicky pročištěny. Obruba kašny bude očištěna prakticky až na kámen s výjimkou historických fragmentů barevných nátěrů. Po očištění bude provedený stratigrafický průzkum s odběrem vrstvy barevných fragmentů pro určení odstínu prvotního barevného nátěru pískovcové obruby. Případná tmavá depozita na architektuře budou dočištěna pomocí čistících past řady Remmers. Po nanesení na exponovaná místa se pasta ponechá působit cca 15 minut a následně se smyje regulovaným proudem studené vody na soudržných místech. Po vyschnutí budou uvolněné a letitým pohybem posunuté pískovcové segmenty obruby přesazeny za účelem dosažení původního napojení hlav mezi prvky a zároveň tak budou eliminovány široké spáry. V této fázi budou prasklé části slepeny, zajištěny nerezovým čepem v lomové ploše a osazeny zpět pomocí flexibilního lepicí směsi (předpokládá se u čtyř segmentů). Dále před zpětným osazením budou rehabilitovány chybějící horizontální spodní hrany u dvou segmentů s doplněním v umělém kameni na nerezové armování. Po osazení dojde k celoplošné obnově na defektech pískovcové obruby. Korodované obnažené partie budou prekonsolidovány, trhliny injektovány polyesterovou směsí řady Akemi, vlasové trhliny budou injektovány minerální směsí řady Aqua Bárta a plasticky retušovány minerálním tmelem. Poškozené a chybějící partie včetně rozsáhlejších defektů se ztrátou kamenné hmoty restaurátor provede minerálním tmelem řady Remmers, alt. Petra C v odpovídající frakci, probarveným do základního světlého odstínu daného pískovce na armování z nerezové oceli. Výplně spár budou prováděné pružnější minerální směsí řady Remmers alt. pružnou maltou s přidavkem vápna (fa Quick Mix, alt. řada fy.Sakret). Po vytvrzení budou nové doplňky lokálně barevně retušovány barevnými pigmenty zn. Bayferrox (AQUA),

rozpuštěnými v roztoku zn. Porosil ZV 10 (AQUA) alt. etanolu. Betonový lem bude po očištění a mechanickém odstranění uvolněných částí horní vápenocementové vrstvy povrchově obnoven vhodnou reprofilační maltou. Kamenná obruba bude prezentována jako architektonický parkový prvek pod sjednocujícím barevným nátěrem na vápenné bázi, zvoleným na základě předchozího stratigrafického průzkumu (fa. Keim, alt Aqua, Paulín). Barevné pojednání kamenného povrchu bude vhodné i z důvodu rozsáhlého doplňování poškozených a chybějících partií na jednotlivých segmentech. Odstín bude konzultován s odpovědným pracovníkem NPÚ u.o.p. Olomouc.

Technický stav:

Celý povrch kamenné architektury pod dožilým barevným nátěrem v šedém odstínu. Pod ním dožilé, novodobé přestukování z cementové směsi. Patrné lokální opravy cementovými pačkami se stopami po štětcích. Na profilacích z 65 % silné vápenocementové vrstvy o síle až cca 1,5 cm (lokálně vícevrstvé) s viditelnými trhlinami zacházejícími do pískovcové hmoty obruby. Četné betonové a cementové nedotažené vysprávkové zaslepující profilaci a spoje jednotlivých segmentů. Spáry místy obnažené, vydrolené. Některé spáry o šířce až 3 cm jsou novodobě vyplněné dožitou, popraskanou betonovou směsí. Na obnažených partiích viditelné destrukce pískovce, postupující koroze s odhmotněním, trhliny po směru přirozeného vrstvení pískovce, i vertikální praskliny ve třech pískovcových segmentech. Patrné lokální novodobé, mechanické poškození na profilacích. U dvou pískovcových segmentů destruovaná spodní horizontální hrana s úbytkem kamenné hmoty. Na exponovaných partiích usazené nečistoty a bionálety. Sesazené jednotlivé segmenty tvořící obrubu nádrže nejsou půdorysně souhlasné s tvarem betonového olemování. Půdorysná vzdálenost od horní hrany nádrže směrem ke spodní vnitřní hraně pískovcového článku obruby se lokálně liší v průměru o cca 10 cm. Výrazně negativní vliv na současný stav jednotlivých kamenných segmentů obruby kašny má absence funkce spárování a dožitá povrchová úprava kamenné obruby, která je patrná prakticky u všech spojů kamenných článků a lokálně na povrchu profilace. Srážková voda zatéká do kamenné konstrukce a v zimních měsících zamrzá. Novodobá povrchová úprava kamenné architektury a neodborné novodobé zásahy formou cementových a betonových vysprávek celoplošně pokrývající kamenný povrch neprodyšnou cementovou vrstvou je v současné době na mnoha místech popraskaná, smytá, lokálně uvolněná a dožitá. Kámen lokálně obnažený. Následkem těchto faktorů je lokální destrukce kamenné hmoty, postupná tvorba korozivních procesů pod neprodyšnými vrstvami a samovolné letité odhmoťování exponovaných partií. Vlivem mrazových cyklů s tvorbou krystalů vody v kapilárním povrchovém systému kamene dochází k rozvolňování struktur pískovce, nežádoucímu lokálnímu pohybu segmentů a k destrukci kamenné hmoty včetně tvorby trhlin i defektům v partiích přirozeného vrstvení pískovce. Lokální, letitý pohyb segmentů je patrný na širokých spárách, které jsou vyplněné betonovou směsí a viditelnými neodbornými zásahy spočívajícími v „přidání“ tvrdých betonových vrstev za účelem zalícování a zajištění vizuální návaznosti mezi jednotlivými segmenty, které byly vystaveny nežádoucímu pohybu. Dalším negativním faktorem je pokrytí povrchu mikroflórou pevně ulpívající a množící se v povrchovém systému kamene. Betonový lem (základ) pod kamennou obrubou bez známek statických poruch, lokálně dožitá horní vrstva v partií u hrany nádrže.

Ve smyslu ustanovení § 14 odst. 4 zákona o státní památkové péči bylo k restaurování předmětného objektu vydáno písemné vyjádření odborné organizace státní památkové péče Národní památkového ústavu, územního odborného pracoviště v Olomouci, kde je uvedeno, cituje se: „Národní památkový ústav jako odborná organizace státní památkové péče na základě prostudování předložených podkladů a znalosti situace konstatuje, že **zamýšlené práce nebudou v rozporu se zájmem ochrany výše uvedených kulturně-historických hodnot za těchto podmínek:**

1. *Držitel povolení MK ČR k restaurování, jež bude provádět práce na fontáně, bude držitelem povolení k restaurování nepolychromovaných uměleckořemeslných děl z kamene.*
2. *Po skončení prací bude zpracována závěrečná restaurátorská zpráva (zpracovaná dle ust. § 10, odst. 4 vyhlášky č. 66/1988 Sb., kterou se provádí zákon České národní rady č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších právních předpisů), která bude do 60 dnů po ukončení restaurování odevzdána v jednom paré NPÚ, územnímu odbornému pracovišti v Olomouci k archivaci.*

Zdůvodnění:

Záměr restaurování fontány podle předložené žádosti a návrhu bude podle našeho názoru v souladu s

památkovými hodnotami předmětné památky za předpokladu dodržení výše uvedených podmínek. Zamýšlená úprava, kdy má dojít k čištění, zpevnění, doplnění, závěrečné povrchové úpravě prvků zásadním způsobem přispěje k celkovému estetickému účinku součásti památky, nenarušuje zájmy památkové péče, jelikož není v rozporu s obecnými principy uplatňovanými pro restaurování kulturních památek, kdy je kladen důraz na nejcitlivější způsob přístupu k památkově chráněné struktuře, který uchovává její hmotnou substanci, včetně stop stáří či fragmentárnosti dílčích struktur. Provedením navrhovaných postupů dojde ke zlepšení stávajícího stavu památky a zároveň nedojde k poškození jeho památkových hodnot.

Ad 1. Tato podmínka je uvedena z důvodu, že památka je nepolychromovaným uměleckořemeslným dílem z kamene, a to v souladu s ustanovením § 14 odst. 6 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, které říká, že obnovu kulturních památek, nebo jejich částí, jež jsou díly výtvarných umění nebo uměleckých řemesel, mohou provádět fyzické osoby na základě povolení MK ČR vydaného podle § 14a. Práce provede restaurátor s platným povolením MK ČR dle třídníku specializací restaurátorských prací, který je přílohou č. 1 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů.

Uvedená podmínka dále vychází z nutnosti konkrétněji specifikovat typ povolení k restaurování (dle třídníku specializací), jelikož tato skutečnost nevyplyvá ze zákona, kdy v zákoně obecně stanovená povinnost provádět obnovu kulturní památky, jež je dílem výtvarných umění nebo uměleckořemeslnými pracemi restaurátorem, nespecifikuje přesně, držitel jakého povolení může danou památku restaurovat. Protože kamennou profilovanou obrubu fontány je třeba v obecné rovině charakterizovat jako nepolychromované uměleckořemeslné dílo z kamene, obnovné práce může provádět pouze restaurátor s daným typem platného povolení MK ČR.

Ad 2. Podmínka zpracování závěrečné restaurátorské zprávy je uvedena v souladu s ust. § 10, odst. 4 vyhlášky č. 66/1988 Sb., kterou se provádí zákon České národní rady č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších právních předpisů. Podmínka určuje konkrétní časové období, do kdy má být restaurátorská zpráva odevzdána.

Podle výše citovaného písemného vyjádření památkového ústavu jsou předmětné parcely na území s archeologickými nálezy, proto je nezbytné, aby veškeré zemní a výkopové práce byly prováděny ve smyslu o státní památkové péči. Stavebník je již od doby přípravy stavby povinen oznámit svůj záměr Archeologickému ústavu Akademie věd ČR, v tomto případě Archeologickému ústavu AV ČR v Brně, Čechyňská 363/19, Brno, a umožnit jemu nebo oprávněné organizaci provést na dotčeném území záchranný archeologický výzkum. Informace o organizacích oprávněných provádět archeologický výzkum podá Archeologický ústav AV ČR v Brně, případně Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Olomouci, odbor archeologie, Horní nám. 25, Olomouc. Záměr lze oznámit i elektronicky na webové adrese <https://www.arub.cz/archeologicke-služby/informace-pro-stavebniky/> (formulář pro oznámení stavební činnosti: <https://backend.aiscr.cz/oznameni/0/>).

První podmínka uvedená v písemném vyjádření odborné organizace státní památkové péče nebyla do výroku tohoto rozhodnutí orgánem státní správy na úseku státní památkové péče stanovena, neboť je přímo upravena v § 14 odst. 6 zákona o státní památkové péči, podle kterého lze provádět obnovu kulturních památek nebo jejich částí, které jsou díly výtvarných umění nebo uměleckořemeslnými pracemi, pouze prostřednictvím fyzických osob na základě povolení uděleného Ministerstvem kultury ČR. Tato podmínka je dána přímo výše uvedeným ustanovením zákona o státní památkové péči a nemůže být proto obsažena ve výroku tohoto rozhodnutí.

Další podmínka je upravena v ustanovení § 10 vyhlášky Ministerstva kultury ČSR č. 66/1988 Sb., ve znění pozdějších předpisů, nicméně byla správním orgánem státní památkové péče do výroku tohoto rozhodnutí stanovena, neboť termínově ohraničuje odevzdání Závěrečné restaurátorské zprávy odborné organizaci státní památkové péče.

Magistrát města Olomouce, odbor památkové péče jako příslušný orgán státní správy na úseku památkové péče zvážil veškeré skutečnosti, jednotlivě i ve vzájemných souvislostech a dospěl k závěru, který je uveden ve výroku tohoto rozhodnutí.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí se lze odvolat, podle ustanovení § 81 až § 87 správního řádu, ve lhůtě 15 dnů ode dne jeho doručení ke Krajskému úřadu Olomouckého kraje, odboru sportu, kultury a památkové péče, oddělení památkové péče, Jeremenkova 1191/40a, 779 00 Olomouc podáním učiněným u Magistrátu města Olomouce, odboru památkové péče, Hynaisova 34/10, 779 11 Olomouc.

Lhůta pro podání odvolání počíná běžet, podle ustanovení § 40 odst. 1 písm. a) správního řádu den následující po dni, kdy bylo rozhodnutí doručeno. Doručení písemnosti upravuje § 23 a § 24 správního řádu, který stanoví, že nebyl-li adresát tohoto rozhodnutí zastížen, rozhodnutí se uloží v provozovně provozovatele poštovních služeb. Jestliže si adresát uložené rozhodnutí ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy bylo rozhodnutí k vyzvednutí v provozovně provozovatele poštovních služeb připraveno, nevyzvedne, považuje se rozhodnutí podle § 24 odst. 1 správního řádu za doručené posledním dnem této lhůty.

Mgr. Vlasta Kauerová
vedoucí odboru památkové péče

Rozdělovník:

Účastník řízení:

- Výstaviště Flora Olomouc, a.s., Wolkerova 37/17, Olomouc, 779 00 Olomouc 9, DS: icteikd
- SPIS

Na vědomí:

- Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Olomouci, Horní náměstí 410/25, 779 11 Olomouc - DS

